



ہجّریت مولانا مُuptی نیجاموڈین آجرمی

مُuptی مُحَمَّد نیجاموڈین ساہب کی پیدائش سیپاس مधुबن شاہر آجرمگढھ یو0پی0 مें جیکا دھ سन 1328ھ ہیجری بامُوتا بیکھ نवمبھر سن 1910ء مें ہوئی اور نیدن دیناںک 26 فروری سن 2000ء (1420ھ ہیجری) کو رات 9 بजے ہوئی ।

مُuptی ساہب کا خاندانی سلسلہ پرسیدھ ویدھان ایک دار्शنیک موللا جیونپور تک پھونچتا ہے ।

شیکھا:

پرا رَبِّیک شیکھا اپنے وطن ہی میں پ्रا پت کی । فیر ہجّریت شاہ وسیع للاہ ساہب رھ0 کے شیقہ بن گئے اور انکی نیکٹتہ ایک نیگرانی میں بُوتیک اور ادھاریمک جنَان سے لامَبَیَنَت ہوتے رہے । آپکے مارگردشان میں دار्शنیک جنَان ویسیوں ایک کلاؤں کو پढھ اور دار्शنیک عپادشان سے سماں تا حاصل کی । مادھرمیک شیکھا کے لیے مدارس انجیزیا بیهار شریف اور مدارس اولیا فتح پوری دلیلی میں پ्रا پت کی، اور سن 1352ھ ہیجری میں دارُل علوم دے و بند سے شیکھا پ्रا پت کی ।

جا میا علوم جونپور آجرمگढھ، فیر گورخپور اسکے باع دارُل علوم مژہ فیر ہجّریت ہکی مول اسلام ہجّریت مولانا کاری تیمیب ساہب رھ0 کی یہ چھ پر دارُل علوم دے و بند تشریف لایے اور پہنچیس ور्ष تک کام کیا ।

رَچنَاءَ:

- 1— انوار علما لے روا دیل جنا آال مارک بے فتحیرہ مان لے اس باتے مذہبی نعمان
- 2— اکس اس اس اس
- 3— عسُولے حدیس
- 4— آسان اسلام نہ�
- 6— سیراج علما ریسین شارہ سیراجی



7— मज़ाया इमाम आज़म

नई समस्याओं के हल में उच्च योग्यता:

मुफ़्ती साहब को अल्लाह तआला ने नई समस्याओं के हल करने में बड़ी श्रेष्ठता प्रदान की थी। कोई भी समस्या आती उसका तुरन्त हल प्रदान कर देते। इस लिए आपके मजमुआ फ़तावा की बड़ी महत्ता और उपयोगिता है। इन्हीं विशेषताओं के कारण से हज़रत काज़ी साहब रह0 बराबर मुफ़्ती साहब रह0 से सुझाव और राय लेते थे और जब इस्लामिक फ़िक़ह एकेडमी की नींव रखी गयी तो आपने इसकी सरपरस्ती स्वीकार की थी और जीवन पर्यन्त एकेडमी के संरक्षक रहे।

मुन्तख़बात निज़ामुल फ़तावा:

फ़तावे में चूंकि सवाल के लिहाज से अत्याधिक टकराव भी हुआ करती है इस लिए आपकी इच्छा थी की आपके चुने हुए धार्मिक आदेशों को प्रकाशित किया जाये। अर्थात मुफ़्ती साहब रह0 ने मुन्तख़ब फ़तावा का एक संकलन हज़रत काज़ी मुजाहिदुल इस्लाम कासमी रह0 की इच्छा पर इनको प्रस्तुत कर दिया जिसका नया एडीशन्स अत्याधिक खोज़ बीन और निरीक्षण के पश्चात तीन जिल्दों (खण्डों) में इस्लामिक फ़िक़ह एकेडमी ने प्रकाशित किया गया।

☆☆☆